

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť, projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

EXKURZIA

Exkurzia (z lat.exkursio – vybiehanie, výlet).

Organizačná forma vyučovania:

- **Hromadná** (besedy, olympiády, školské konferencie, vychádzky).
- **Mimoškolská** – prirodzená súčasť výchovy a vzdelávania v prírodnom alebo spoločenskom prostredí (v staršej literatúre považovaná za osobitnú metódu nadobúdania, rozširovania a upevňovania poznatkov).
- **Skupinová** – práca žiakov v skupinách

Metódy - pozorovanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, práca s odbornou literatúrou

Cieľ - žiakom pomáha konkretizovať osvojené teoretické poznatky, poznávať predmety, javy a procesy priamo v pôvodnom prostredí a v typických podmienkach

- umožňuje zážitkové učenie
- prehľbuje vlasteneckú, estetickú, environmentálnu a telesnú výchovu
- vytvára a upevňuje vzťahy v žiackych kolektívoch
- učiteľom pomáha poznávať žiakov aj v inom prostredí a v iných situáciách než v škole

Exkurziu môžeme deliť podľa viacerých kritérií.

Z hľadiska učiva, na ktoré je exkurzia zameraná, rozoznávame tieto druhy exkurzie:

- a) **tematická exkurzia** – vzťahuje sa na niektorú tému učiva,
- b) **komplexná exkurzia** – vzťahuje sa k jednému alebo viacerým celkom učiva,
- c) **komplexná medzipredmetová exkurzia** – vzťahuje sa na niekoľko vyučovacích premetov.

Z hľadiska didaktickej funkcie rozlišujeme exkurzie:

- a) **úvodnú** – jej cieľom je zhromaždenie učebného materiálu, o ktorý sa bude opierať ďalší vyučovací proces, získanie prehľadu o učive, ktoré sa bude preberať, motivácia žiakov
- b) **záverečnú** – jej cieľom je upevnenie a prehĺbenie učiva

Postup pri realizácii exkurzie:

1. Príprava exkurzie

Príprava učiteľa:

- Zaradenie exkurzie do ročného plánu školy a predmetu – miesto a dátum konania. Potrebný je súhlas riaditeľa školy.

Učíme sa pre život, 1. 10. 2009
Kód ITMS projektu: 26110130243

„Investícia do Vašej budúcnosti“

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť, projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EU

- Návšteva miesta exkurzie a zistenia podmienok, čo sa dá vidieť a pozorovať, ak to nie je možné, získať informácie z literatúry a internetu.
- Zabezpečenie dopravy, protiúrazového poistenia, poistenia vo vysokohorskom prostredí, ubytovanie, ak sa plánuje viacdňová exkurzia, v prípade potreby zabezpečenie sprievodcu.
- Vytvoriť časový plán, ktorý musí obsahovať - názov a zámer exkurzie, termín, trasu a miesto pobytu, počet účastníkov, z toho počet žiakov a sprievodcov, meno vedúceho a počet členov pedagogického dozoru, miesto a čas odchodu, predpokladaný návrat, spôsob dopravy, program, podmienky stravovania a ubytovania, osobitné bezpečnostné opatrenia, finančné krytie.
- Metodické a materiálne zabezpečenie exkurzie – turistické atlasy, fotoaparát, kamera.

Príprava žiakov:

- Motivácia žiakov – ciele, postup a obsah exkurzie.
- Informovanie o mieste a trvaní exkurzie, spôsobe dopravy, bezpečnosť pohybu, pravidlá správania, vhodné oblečenie a obuv.
- Odporúčanie, čo si majú zobrať so sebou – financie, kultúrne poukazy, občiansky preukaz, preukaz poistenca, lieky, strava, písacie potreby.
- Teoretická príprava žiakov podľa témy exkurzie, zopakovanie prebraného učiva a určenie úloh, ktoré majú žiaci v priebehu exkurzie riešiť.
- Upozorniť, čo bude výstupom exkurzie a ako to bude hodnotené.

2. Realizácia exkurzie

- Po príchode na miesto exkurzie učiteľ v úvodnom rozhovore znovu pripomenie žiakom jej ciele, oboznámi ich s priebehom a s bezpečnostnými predpismi, zopakuje nevyhnutné údaje a preverí, či žiaci poznajú úlohy, ktoré majú na exkurzii riešiť.
- Vlastná exkurzia s učiteľom a so sprievodcom, pričom hlavnou metódou je výklad a pozorovanie. Výklad má byť stručný, výstižný a pre všetkých žiakov zrozumiteľný. Učiteľ by mal podnecovať zvedavosť a aktivitu žiakov – upozorňovať na zaujímavé momenty, pýtať sa žiakov, odpovedať na ich otázky, dbať na dodržiavanie bezpečnostných predpisov a na to, aby žiaci zbierali podklady na riešenie pridelených úloh.
- Žiaci sa zhromaždia na záverečnú besedu, v ktorej sa zrekapituluje priebeh exkurzie, skontroluje sa, či žiaci splnili svoje úlohy. Učiteľ stručne zhrnie a zhodnotí exkurziu.

Učíme sa pre život, 1. 10. 2009
Kód ITMS projektu: 26110130243

„Investícia do Vašej budúcnosti“

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť, projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

3. Zhodnotenie a využitie výsledkov exkurzie

- Býva súčasťou ďalších vyučovacích hodín, na ktorých sa ešte viac prehĺbia a upevnia získané poznatky a vyhodnotí sa riešenie jednotlivých úloh
- Z fotodokumentácie sa môže pripraviť nástenka a informácia na webovú stránku školy.

Plán exkurzie by mal obsahovať:

- Určenie ročníka a triedy príslušnej školy.
- Predmet, v rámci ktorého sa exkurzia realizuje.
- Téma exkurzie.
- Druh exkurzie.
- Cieľ exkurzie.
- Objekty exkurzie a inštitúcie.
- Časový plán.
- Program priebehu vlastnej exkurzie.

Zoznam bibliografických odkazov:

1. Kollár, V.: Organizovanie a metodicko – didaktické zabezpečenie exkurzií. Banská Bystrica: Metodické centrum, 1999
2. Otčenášová, R.: Exkurzie v dejepisnom vyučovaní na základnej škole. Prešov: Metodické centrum, 1998
3. Turek, I.: Zvyšovanie efektívnosti vyučovania. Bratislava: Metodické centrum, 2002

Učíme sa pre život, 1. 10. 2009
Kód ITMS projektu: 26110130243

„Investícia do Vašej budúcnosti“